memur olarak çalışan personelin öğle yemeği için ödemesi gereken memur katkı bedellerinin belediye bütçesinden karşılanması

Temyiz Kurulu Kararı

Saymanlik Adı : Ordu Fatsa Belediyesi Muhasebe Birimi
Yılı : 2009
Dairesi : 8
İlam No : 1296
Dosya No : 38276
Tutanak No : 38530
Tutanak Tarihi : 04.03.2014Dosyada mevcut belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşüldü:
1-1296 sayılı ilamın 7.maddesi ile; Fatsa Belediyesi'nde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memur olarak çalışan personelin öğle yemeği için ödemesi gereken memur katkı bedellerinin belediye bütçesinden karşılanması nedeniyle 1.200,63 TL.ye tazmin hükmü verilmiştir.
Dilekçi dilekçesinde özetle; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 212. maddesindeki yetkiye istinaden 11.12.1986 tarih ve 19308 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak çıkarılan 86/11220 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinin 4.maddesinde; "Yiyecek yardımının gerektirdiği giderler, yemek maliyetinin yarısını aşmamak üzere bu yönetmelik kapsamına dahil memur kadrosu adedine göre Kurum bütçelerine konulacak ödeneklerle karşılanır.Ödenek dağıtımı yemek servisi kurulacak kurumdaki memur sayısı dikkate alınmak suretiyle yapılır.
Yemek bedelinin bütçeden karşılanamayan kısmı yemek yiyenlerden alınır. 2155 sayılı Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanun'a göre tayın bedeli verilen personel ile sözleşmeli olarak çalıştırılanların, bu Yönetmeliğe göre yiyecek yardımı yapılan yemek servislerinde yemek yemeleri halinde, yemek bedelinin tamamı kendilerinden alınır." denildiğini,
Sayıştay'ın, "Ayni olarak yapılan yiyecek yardımı tutarının bütçeye konan ödeneği aşmaması nedeniyle tazmin hükmünün kaldırılması" yönünde karar verdiğini dolayısıyla bütçedeki ödenek aşılmadığından ortada bir kamu zararı olmadığını,
Anayasanın 5.maddesinde;
"Devletin temel amaç ve görevleri, Türk Milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, Ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve Demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, Sosyal Hukuk Devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır." denilmek suretiyle Idareye sosyal hukuk devleti ile bağdaşmayacak ekonomik ve sosyal engelleri kaldırma görevi verildiğini,
Personele verilen yemek bedeline ilişkin kişi borcu çıkarılmasının hukuka, hakkaniyete ve en başta Anayasaya aykırı olduğunu,
2009 yılı merkezi yönetim bütçe uygulama tebliği (sıra no:3)'nde asgari tutarların belirtildiğini,
Ayrıca konu ile ilgili Sayıştay Temyiz Kurulunun 08.5.2012 tarih ve 1312 ilam no.lu 26.06.2012 tarih ve 704 ilam no.lu kararlarının örnek olarak dilekçe ekinde sunulduğunu belirterek verilen tazmin hükmünün kaldırılmasını istemiştir.
Savcılık; ilam maddesiyle ilgili olarak, tazmin hükmü Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinin 4. maddesindeki hükme dayanmakta olup, Yönetmeliğin 5, 6 ve 7. maddelerinden yemek yardımının kurumlarca oluşturulacak veya oluşturulmuş yemek servisleri aracılığıyla verilmesine göre düzenlendiği anlaşılmaktadır. Anılan Yönetmeliğin 9. maddesinde de "Yönetmeliğin 4. maddesinin uygulanmasında, kurum kadrolarında olup, yemek servisinde görevlendirilen personel giderleri, kira, amortisman, su, elektrik ve havagazı giderleri yemek maliyetine dahil edilmez, hükmü yer almaktadır. Kurumlarca ihale yoluyla temin edilen yemek yardımı alımında ise bu unsurlara tekabül eden payın hesabı mümkün bulunmamaktadır.Bu nedenle yemek maliyetinin büyük bir kısmını oluşturan unsurlara tekabül eden tutardan sonra kalan kısmın, yarısına tekabül edeceği düşünülen Bütçe Uygulama Talimatındaki asgari yemek bedellerinin memurlardan alınmasının yeterli olacağı değerlendirildiğinden ve ilama konu olan olayda da asgari yemek bedelleri memurlardan tahsil edilmiş bulunduğundan, talep doğrultusunda tazmin hükmünün kaldırılmasına karar verilmesi" şeklinde görüş bildirmiştir.
657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 212. maddesinde; "Devlet Memurlarının hangi hallerde yiyecek yardımından ne şekilde faydalanacakları ve bu yardımın uygulanması ile ilgili esaslar Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tespit olunur." denilmiştir.
Bu maddeye dayanılarak çıkarılan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği'nin "Yemek Servisi Giderleri" başlıklı 4.maddesinde; "Yiyecek yardımının gerektirdiği giderler, yemek maliyetlerinin yarısını aşmamak üzere bu yönetmelik kapsamına dahil memur kadrosu adedine göre kurum bütçelerine konacak ödeneklerle karşılanır.
Ödenek dağıtım yemek servisi kurulacak kurumdaki memur sayısı dikkate alınmak suretiyle yapılır.
Yemek bedelinin bütçeden karşılanamayan kısmı yemek yiyenlerden alınır.…" hükmüne yer verilmiştir.
14.01.2009 tarih ve 27110 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (3) Sıra No'lu 2009 Mali Yılı Bütçe Uygulama Talimatı'nda;
"1-657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 212. maddesine dayanılarak hazırlanan ve 19/11/1986 tarih ve 86/11220 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinin 4. maddesinde, yemek bedelinin bütçeden karşılanmayan kısmının yemek yiyenlerden alınacağı hükme bağlanmış bulunmaktadır.
Bu çerçevede, öğle yemeği servisinden faydalanan memurlardan 15/1/2009 – 14/1/2010 tarihleri arasında alınacak yemek bedelleri 14.01.2009 tarih ve 27110 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (3) Sıra No'lu 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliğiyle belirlenmişti. Bu bedellerin yerine 2009 yılında öğle yemeği servisinden faydalanacak olanlardan en az aşağıda belirlenen tutarlar üzerinden günlük yemek bedeli alınması uygun görülmüştür.
2- Bu uygulamaya 15/1/2009 tarihinde başlanacaktır.
3- Kuruluşlar hizmetlerinin özelliği, yemek maliyetleri ve yemek servisinin farklı mahallerde daha iyi şartlarda sunulması gibi hususları dikkate alarak belirtilen miktarların üzerinde yemek bedeli tespit edebileceklerdir.
4- Bu Tebliğe, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar ve fonlar ile diğer kamu idareleri uyacaklardır.
Tebliğ olunur." denilmektedir.
Görüldüğü üzere yemek yiyenlerden alınacak yemek ücretleri tarifesi, her yılbaşında bütçe uygulama talimatı ile asgari rakamlar üzerinden belirlenmekte olup, kurumlar yemek maliyetinin kalan kısmını karşılayacak şekilde bu rakamların daha üstünde fiyatlar tespit edilebilecektir. Bu nedenle bütçe uygulama talimatı ile belirlenen miktarlar en az alınması gereken miktarı ifade etmektedir. Eğer bütçe uygulama talimatında belirtilen miktar üzerinden kişilerden tahsil edilen bedel, yemeğin maliyetinin kalanını karşılamaya yetmiyorsa, kişilerden tahsil edilen miktarın yemeğin maliyetinin kalan kısmını karşılayacak şekilde artırılması gerekmektedir. Aksi takdirde yemek maliyetinin yarısından fazla bir miktar kurum bütçesinden karşılanmıştır olacaktır ki bu da yukarıda ifade edilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.
Yine söz konusu mevzuat hükümleri yemek maliyetinin devlet tarafından karşılanacak kısmının nasıl hesaplanacağını göstermektedir. Bu hükümlere göre idarenin belirlediği sistemde ortaya çıkan yemek maliyetinin yarısı idare tarafından, diğer yarısı ise yemek yiyen memurlar tarafından karşılanacaktır. Bir diğer ifadeyle yapılması gereken uygulama; yemek bedelinin en fazla yarısının kurum bütçesinden karşılanması; geriye kalan diğer yarısının ise memurlardan yemek bedeli olarak tahsil edilmesidir. Bu bedeller Bütçe Uygulama Talimatının 3. maddesine göre, verilen hizmet bedelinin maliyetine bağlı olarak belirlenen asgari bedellerden fazla olabilecektir.
Mevzuatın açık hükmüne göre yemek bedelinin yarısının kurum bütçesinden, geriye kalan diğer yarısının ise memurlardan yemek bedeli olarak tahsil edilmesi gerekmektedir. Ancak uygulamada, yemek yiyen memurdan, verilen yemeğin maliyetinin yarısına tekabül eden tutarın kesilmesi gerekirken bu tutar yerine 14.01.2009 tarih ve 27110 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (3) Sıra No'lu 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliğiyle belirlenen asgari tutarlar kesilmiştir.
Açıklanan gerekçelerle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre memur olarak çalışan personelin öğle yemeği için ödemesi gereken memur katkı bedellerinin belediye bütçesinden karşılanması mevzuata aykırıdır.
Bu nedenle 1296 sayılı ilamın 7.maddesi ile 1.200,63 TL.ye ilişkin olarak verilen tazmin hükmünün TASDİKİNE,
2-1296 sayılı ilamın 9.maddesi ile; Fatsa Belediyesi'nde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memur olarak çalışan personelin öğle yemeği için ödemesi gereken memur katkı bedellerinin belediye bütçesinden karşılanması nedeniyle 1.274,49 TL.ye tazmin hükmü verilmiştir.
İlam hükmüne ilişkin dilekçe ve savcılık karşılaması iş bu ilamın 1.maddesinde belirtildiği gibi olup sözü edilen madde de yer alan gerekçelerle 1296 sayılı ilamın 9.maddesi ile 1.274,49 TL.ye ilişkin olarak verilen tazmin hükmünün TASDİKİNE,
Karar verildiği 04.03.2014 tarih ve 38530 sayılı tutanakta yazılı olmakla işbu ilam tanzim kılındı.